

พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร
พุทธศักราช ๒๔๗๕

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๖๐ มีข้อความหลายประการ ซึ่งสมควรจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมแก่กาล

เล่ม ๔๘ หน้า ๓๒๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕

สมัย จักรพรรดิปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

ภาค ๑

ว่าด้วยนามและการใช้พระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ทั่วพระราชอาณาเขตตั้งแต่วันที่ออกประกาศพระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป และการเกณฑ์บุคคลเข้าเป็นพลทหารรักษาวังและพลตำรวจ ให้กระทำเช่นเดียวกับการเกณฑ์คนเข้าเป็นทหารประจำการ

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๖๐ และถ้ามีข้อความในบทกฎหมายใดๆ ที่ขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้ข้อความในพระราชบัญญัตินี้

ภาค ๒

ความทั่วไป

มาตรา ๔ ผู้ชายที่มีสัญชาติเป็นไทย ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พุทธศักราช ๒๔๕๖ . มาตรา ๓ มีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน

มาตรา ๕ การรับคนเข้ารับราชการให้ทำด้วยวิธีเกณฑ์บุคคลเข้าเป็นทหารทุก ๆ ปี หรือจะรับบุคคลที่ร้องขอเข้ารับราชการด้วยก็ได้

มาตรา ๖ บุคคลสามจำพวกที่จะกล่าวต่อไปนี้ ยกเว้นไม่ต้องเกณฑ์เป็นทหาร คือ

(๑) บุคคลพิการทุพพลภาพ ซึ่งแพทย์ได้ตรวจแล้วว่าไม่สามารถจะเป็นทหารได้

(๒) พระภิกษุในพระพุทธศาสนาที่มีสมณศักดิ์และที่เป็นเปรียญ

(๓) คนบ้าคนดอย ซึ่งไม่มีคุณวุฒิที่จะเป็นทหารได้ตามที่กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทยได้ตกลงเห็นพร้อมกันว่าควรยกเว้น

มาตรา ๗ บุคคลที่จะกล่าวต่อไปนี้ ให้ขึ้นบัญชีไว้ในประเภทคนกองเกินอัตรา แต่ไม่เรียกเข้าประจำการและไม่ระดมเข้ามารับการฝึกวิชาทหารในยามสงบศึก คือ

(๑) ภิกษุสามเณรผู้ธรรมกับภิกษุฝ่ายสยามปริยัติตามที่กระทรวงธรรมการเป็นผู้กำหนด

(๒) นักบวชหรือนักพรตศาสนาอื่น ซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาตามที่กระทรวงกลาโหม และกระทรวง

เล่ม ๔๕ หน้า ๗๒๗ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕

มหาดไทยจะได้ตกลงกันกำหนดขึ้นไว้ ให้ยกเว้นตลอด
เวลาที่มีหน้าที่ประจำทำกา
รนั้น

(๓) บุคคลซึ่งอยู่ในที่คุมขังโดยชอบด้วยกฎหมาย ยก
เว้นตลอดเวลาที่ต้องคุมขัง

(๔) ครูที่ประจำทำการสั่งสอนหนังสือหรือวิชาการศึกษา
ต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในความควบคุมของกระทรวงธรรมการ และ
มีนักเรียนไม่ต่ำกว่าสิบห้าคนเสมอ ๆ แต่ในจำนวนนักเรียน
สิบห้าคนนี้ให้จัดการเรียกครูได้คนเดียว และเฉพาะที่มี
ใบสำคัญของผู้ว่าราชการจังหวัด ถ้าครูคนใดพ้นจากฐานะ
ที่ควรถือใบสำคัญต้องนำใบสำคัญส่งคืนเจ้าหน้าที่ที่ตนได้รับ
ใบสำคัญนั้นภายในสิบห้าวัน

(๕) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๘ บุคคลที่จะกล่าวต่อไปนี้ ให้จัดการเรียก
ระดมในยามสงบศึก คือ

(๑) พระภิกษุสามเณรที่บวชในพระพุทธศาสนาทั้งนิกาย
ไทยจีนและญวน

(๒) ข้าราชการพลเรือนประจำการแต่ตำแหน่งชั้นราช
บุรุษขึ้นไป และข้าราชการตุลาการประจำการ

(๓) บุคคลที่กำหนดให้ผ่อนผันการเกณฑ์เข้าประจำการ
ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติ

(๔) เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องที่บางตำแหน่ง ซึ่ง
กระทรวงมหาดไทยได้ตกลงกันกำหนด
ขึ้นไว้

(๕) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๕ บุคคลที่อยู่ในกองเกินอัตราและกองหนุน
ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าย้ายภูมิลำเนาเปลี่ยนตำบลที่อยู่ต้อง
ชี้แจงให้นายอำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของตนทราบ ถ้า
ย้ายภูมิลำเนาเปลี่ยนอำเภอต้องชี้แจงค่อนายอำเภอท้องที่
แห่งภูมิลำเนาเดิมและนายอำเภอท้องที่แห่งภูมิลำเนาที่ไป
อยู่ใหม่นั้นให้ทราบทั้งสองแห่งด้วย หรือถ้าไปจากภูมิลำเนา
ชั่วคราวตั้งแต่สัปดาห์ขึ้นไป ให้บอกกำนันท้องที่ซึ่งตน
ตั้งภูมิลำเนาอยู่ แต่ถ้าเป็นผู้ซึ่งอยู่ในตำบลที่ไม่มีกำนันก็
ให้ชี้แจงค่อนายอำเภอซึ่งตั้งภูมิลำเนาอยู่นั้นให้ทราบด้วย
เพื่อจะได้ส่งบัญชีไว้ให้ถูกต้องหรือโอนแก้ไขบัญชีกัน

ถ้าพระภิกษุสามเณรเปรียญสะเพศสมณะเมื่อใด ผู้ที่
สะเพศสมณะนั้น ต้องชี้แจงให้นายอำเภอประจำท้องที่นั้น
ทราบ หรือถ้าพระภิกษุที่ไม่มีสมณศักดิ์หรือไม่ได้เป็นเปรียญ
และสามเณรเปรียญช้อยอาราม พระภิกษุสามเณรที่ย้าย
ต้องชี้แจงค่อนายอำเภอประจำท้องที่ให้ทราบ ถ้าผู้สะเพศ

เล่ม ๔๕ หน้า ๗๒๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕

หรือย้ายอารามนั้นมีภูมิลำเนาตามมาตรา ๑๕ อยู่ในอำเภออื่น
ให้นายอำเภอที่ได้รับคำสั่งเจนนั้นบอกไปให้นายอำเภอประจำ
ท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาของผู้นั้นทราบด้วย

ส่วนนักบวชหรือนักพรตนั้น ถ้าพ้นจากหน้าที่ประจำ
ทำการตามที่ได้รับใบสำคัญนั้นเมื่อใด ต้องชี้แจงให้นาย
อำเภอท้องที่ที่ตนประจำอยู่ทราบ ถ้าเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่
ท้องที่อำเภออื่น นายอำเภอที่ได้รับคำสั่งแจงต้องบอกให้
นายอำเภอตามภูมิลำเนาทราบด้วย กับถ้าผู้ให้ใบสำคัญ
ได้ถอนใบสำคัญเสียเมื่อใด ผู้ถอนใบสำคัญต้องบอกให้
นายอำเภอประจำท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาของผู้นั้นทราบ

บุคคลที่ต้องราชทัณฑ์ เมื่อรับตัวเข้าคุกขังหรือเมื่อ
พ้นโทษได้ออกจากที่คุมขังเมื่อใด ผู้ปกครองเรือนจำต้อง
บอกให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นทราบ ถ้าผู้ต้องโทษหรือ
พ้นโทษนั้นมีภูมิลำเนาตามมาตรา ๑๕ อยู่ในอำเภอใด ให้
ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับบอกจากผู้ปกครองเรือนจำ บอก
ไปให้นายอำเภอประจำท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของผู้นั้นทราบ
ตามความที่กล่าวในมาตรานี้ ให้บอกกล่าวกันภายใน
สิบห้าวัน

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๗๓๐

มาตรา ๑๐ บุคคลที่จะต้องขึ้นบัญชีกองเกินอัตราตาม
ความในมาตรา ๑๕, ๑๘, ๒๓, ๒๔ ถ้ายังไม่ได้ขึ้นบัญชีตาม
ความในสี่มาตรานั้นแล้ว ห้ามมิให้กระทรวงทบวงการหรือ
กรมใด ๆ ของรัฐบาลรับเข้าบรรจุดำแหน่ง

มาตรา ๑๑ ถ้าผู้ใดมีตำแหน่งรับราชการมีเงินเดือนอยู่
แล้วและถูกเรียกเข้าประจำการหรือถูกระดมก็ดี เมื่อผู้นั้น
ได้ปลดเป็นกองหนุนหรือพ้นจากการระดมแล้ว เจ้า
กระทรวงทบวงการเดิมจะต้องจัดการให้ผู้นั้นได้กลับเข้ารับ
ราชการอีก

เวลาที่รับราชการทหารในกองประจำการให้นับเข้าใน
กำหนดจำนวนปีรับราชการสำหรับรับบำเหน็จบำนาญด้วย

มาตรา ๑๒ นักเรียนนายร้อยทหารบกก็ดี นักเรียน
นายเรือก็ดี เมื่อมีอายุครบสิบแปดปีแล้ว ให้ขึ้นทะเบียน
เป็นทหารประจำการ ถ้านักเรียนนายร้อยนายเรือถูกถอน
ทะเบียนออกจากโรงเรียนในขณะที่รับราชการประจำการยัง
ไม่ครบกำหนด ต้องส่งตัวไปรับราชการในกรมกองทหาร
จนกว่าจะครบกำหนดปลด ถ้าต้องออกจากโรงเรียนเมื่อ
ได้รับราชการประจำการครบกำหนดแล้ว ให้ปลดเป็นกอง
หนุนสังกัดกรมกองทหารตามที่เห็นสมควร

เล่ม ๔๕ หน้า ๓๓๑ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕

มาตรา ๑๓ ผู้ที่จะรับยศเป็นนายทหารบกเรือได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่ขึ้นทะเบียนประจำการและรับราชการต่อเนืองกันมา เว้นแต่ผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้มียศทหารเป็นพิเศษ

ผู้ที่ได้รับพระราชทานยศทหารแล้วก่อนเวลาใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้คงเป็นนายทหารได้ต่อไป ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างใด

มาตรา ๑๔ นายทหารบกเรือทั้งปวงนอกจากผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นเป็นนายทหารพิเศษ ต้ายังมิได้ขึ้นทะเบียนประจำการ ก็ให้ขึ้นทะเบียนประจำการตามระเบียบ และผู้ที่ขึ้นทะเบียนประจำการแล้วนั้นต้องอยู่รับราชการในกองประจำการจนครบกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ถ้ากระทรวงกลาโหมเห็นว่าไม่สมควรจะให้อยู่ในกองประจำการจะปลดจากกองประจำการเป็นนายทหารประเภทใดเมื่อใดก็ได้ และถ้ามีความผิดจนถึงถูกถอดจากยศทหารแล้วก็ให้ปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ เสียทีเดียว

นายทหารซึ่งปลดจากประจำการแล้วจะต้องอยู่ในกองหนุนกับซึ่งปลดเป็นนายทหารประเภทอื่น จะได้รับเบี้ยหวัดหรือไม่ กับเมื่อปลดจากประจำการแล้วจะให้มีหน้าที่อย่างใด

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๗๓๒

หรือจะต้องกลับเข้ารับราชการในกองประจำการอีกในโอกาส
ใด แล้วแต่กระทรวงกลาโหมจะวางระเบียบไว้

ภาค ๓

การเรียกคนเข้ารับราชการทหาร

หมวด ๑

การทำบัญชีที่อำเภอ

มาตรา ๑๕ ในต้นเดือนมีนาคมทุก ๆ ปี ให้นายอำเภอ
เรียกบรรดาผู้ชายสัญชาติไทยที่มีอายุสิบเจ็ดปีเต็มแล้วโดยวิธี
นับอายุตามมาตรา ๒๐ จะเพาะอายุเค็ชวอันอยู่ในท้องที่ของตน
มาขึ้นที่ว่าการอำเภอ แล้วลงบัญชีและออกใบสำคัญให้ผู้นั้นรับ
ไป กับส่งบัญชีรายนามไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดด้วยหนึ่งฉบับ
ผู้ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องถูกเรียกมาขึ้นที่ว่าการอำเภอดัง
กล่าวมาแล้ว ถึงแม้จะไม่ได้ทราบคำสั่งที่นายอำเภอเรียกก็จะต้อง
ไปแสดงตนขึ้นที่ว่าการอำเภอก่อนวันสิ้นเดือนมีนาคมในปี
นั้นทุกคน

มาตรา ๑๖ ในการเรียกร้องให้บรรดาผู้ชายสัญชาติไทย
มาขึ้นที่ว่าการอำเภอ ดังว่าไว้ในมาตรา ๑๕ ให้ยกเว้นบุคคล
ที่จะกล่าวต่อไปนี้

(๑) คนป่าคนดอยที่ยกเว้นจากราชการทหารเลยแล้วนั้น
ไม่ต้องมาและไม่ต้องลงบัญชี

(๒) สามเณรเปรียญ ไม่ต้องมาอ้างที่ว่าการอำเภอ แต่
ให้นายอำเภอส่งเจ้าพนักงานไปไต่ถามรายนามที่เจ้าอาวาส
หรือผู้ปกครองสำนักสงฆ์ แล้วลงบัญชีไว้

(๓) คนที่ต้องราชทัณฑ์อยู่ในที่คุมขัง ไม่ต้องให้มา
ให้ผู้ปกครองเรือนจำส่งรายนามมา

บุคคลในหมายเลข (๒), (๓) นั้น ถ้าปรากฏว่าเป็นผู้
ที่มีภูมิลำเนาตามมาตรา ๑๕ อยู่ในอำเภออื่น ให้นายอำเภอ
ที่ได้รับรายนาม ส่งรายนามไปให้นายอำเภอตามภูมิลำเนา
ของผู้นั้นจัดการลงบัญชีเป็นคณก่องเกินอัตราในอำเภอตาม
ภูมิลำเนานั้น

มาตรา ๑๗ ผู้ใดติดขัดเพราะป่วยหรือด้วยเหตุใด ๆ ก็ดี
ไม่สามารถจะมาอ้างที่ว่าการอำเภอตามกำหนดได้ ต้องให้
บิดาหรือมารดาหรือภริยาหรือญาติที่สนิทหรือผู้เลี้ยงดูปกครอง
แทนบิดามารดานั้นมาแทนตัวและแสดงหลักฐานให้แน่ชัด
แล้วให้นายอำเภอปฏิบัติตามมาตรา ๑๕

ถ้าไม่มีผู้มาแทนหรือผู้ซึ่งอ้างว่ามาแทนแสดงหลักฐาน
ไม่เป็นที่พอใจของนายอำเภอ ก็นับว่าหลีกเลี่ยงหรือขัดขืน

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๗๓๔

คนพิการทุพพลภาพไม่สามารถรับราชการทหารได้เลย
ให้นับมาในวันตรวจเลือกเข้ากองประจำการ เพื่อกรรมการจะ
ได้ตรวจและปลดจากราชการทหารเช่นเดียวกับบุคคลจำพวก
ที่ ๔ ในมาตรา ๓๒

มาตรา ๑๔ บุคคลต่างชาติ ครั้นแปลงชาติเป็นไทยแล้ว
เมื่อใด กับบุคคลที่ย้ายภูมิลำเนาเข้ามาอยู่ใหม่ซึ่งยังมิได้
ลงบัญชีตามความในมาตรา ๑๕ ที่อำเภอใด ต้องไปแสดง
ตนต่อนายอำเภอประจำท้องที่ของตนภายในสามสัปดาห์ เพื่อ
ให้ลงบัญชีไว้ตามความในมาตรา ๑๕ ถ้าไม่ไปแสดงตนให้
นับว่าหลักเลียงขัดกัน เว้นเสียแต่ถ้าอายุครบสี่สิบหกปีแล้ว
ไม่ต้องไปแสดงตน

มาตรา ๑๕ การที่จะนับว่าบุคคลมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอใด
ในการที่จะทำบัญชีหรือสำหรับการใด ๆ ตามความในพระราช
บัญญัตินี้ ให้ถือเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ชายหนุ่มที่ยังมิได้มีภรรยา ถึงแม้จะอยู่ในท้องที่ใด ๆ
ก็ดี ถ้ามีบิดา หรือถ้าบิดาถึงแก่กรรมแล้วมีมารดา หรือถ้า
ทั้งบิดาและมารดาถึงแก่กรรมแล้ว มีผู้ที่ดูแลแทนบิดามารดา
ทำการหาเลี้ยงชีพประจำอยู่ในอำเภอใด ให้นับว่าเป็นผู้มี
ภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอนั้น

(๒) ชายที่มีภรรยาเป็นหลักฐานแล้ว ถ้าตั้งทำการหา

เล่ม ๔๕ หน้า ๓๓๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕

เลี้ยงชีพประจำอยู่ในอำเภอใด ให้นับว่ามีภูมิลำเนาอยู่ใน
อำเภอนั้น

(๓) ชายที่สอบสวนไม่ได้ความว่าเข้าเกณฑ์อย่างไรใน
สองประการที่กล่าวมาแล้วนี้ เมื่อเจ้าพนักงานพบในอำเภอใด
ก็ให้นับว่ามีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอนั้น

มาตรา ๒๐ วิธีกำหนดอายุนั้น ให้ถือเอาปีที่เกิดเป็น
เกณฑ์ ถ้าเกิดในพุทธศักราชใดให้ถือเอาวันที่ ๑ เมษายน
ของพุทธศักราชนั้นเป็นวันเกิด ถ้าไม่ปรากฏปีเกิดให้ถือเอา
ตามที่เพื่อนบ้านเชื่อกันว่าอายุเท่าใด ประกอบกับการสังเกต
ร่างกายนั้นเป็นเกณฑ์กำหนดอายุ

หมวด ๒

การลงบัญชีคนกองเกินอัตรา

มาตรา ๒๑ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับบัญชีที่นายอำเภอ
กระทำตามที่กล่าวมาแล้วในมาตรา ๑๕ ให้ลงบัญชีคนเหล่านี้นั้น
เป็นคนกองเกินอัตรา ในปีใหม่ซึ่งมีอายุสิบแปด

มาตรา ๒๒ คนที่อายุสิบแปดปีเต็มในปีใดให้เรียกชื่อกัน
ชั้นปีนั้นสำหรับราชการทหาร เช่นผู้ที่มีอายุครบสิบแปดปี
เต็มใน พ.ศ. ๒๔๗๕ เรียกว่าคนชั้นปี ๒๔๗๕ คนนี้เป็นต้น

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๗๓๖

มาตรา ๒๓ ผู้ที่มีได้ลงบัญชีที่อำเภอพร้อมกันคนชั้นปีเดียวกัน เพราะเหตุใด ๆ ก็ดี ให้นายอำเภอมีอำนาจเรียกตัวมาลงบัญชียังที่ว่าการอำเภอ ถ้าได้ตัวเมื่อใดให้ลงบัญชีเมื่อนั้น แล้วให้ส่งรายนามต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับลงบัญชีเป็นคนกองเกินอัตรา ในบัญชีคนกองเกินอัตราแห่งคนชั้นปีเดียวกัน ถ้าอายุครบสามสิบปีแล้วให้ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่เหมาะสมกับอายุ แต่ถ้ามิได้ลงบัญชีจนอายุครบสี่สิบหกปีแล้ว จึงเป็นอันงดไม่ต้องลงบัญชีเลย

มาตรา ๒๔ ผู้ที่ได้แปลงชาติเป็นไทยซึ่งได้ไปชี้แจงลงบัญชีที่อำเภอตามมาตรา ๑๘ แล้วนั้น ให้จัดการลงบัญชีเป็นคนกองเกินอัตรา ในบัญชีคนกองเกินอัตราแห่งคนชั้นปีเดียวกัน ถ้าอายุครบสามสิบปีแล้ว ให้ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่เหมาะสมกับอายุ แต่ถ้ามีอายุครบสี่สิบหกปีแล้วก็เป็นอันงดไม่ต้องลงบัญชีข้อใด

หมวด ๓

วิธีเรียกคนเข้ากองประจำการ

มาตรา ๒๕ ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้เป็นกรรมการตรวจเลือกชายฉกรรจ์เข้ารับราชการในกองประจำการ คือ

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทน ๑

- (๒) นายอำเภอท้องที่หรือผู้แทน ๑
- (๓) สัสดีจังหวัดหรือผู้แทน ๑
- (๔) นายทหาร ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมตั้งหรือมอบให้ผู้ใดจัดตั้งไป ๑
- (๕) นายแพทย์ทหารบกหรือทหารเรือ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจัดตั้งหรือมอบให้ผู้ใดจัดตั้งไปคนหนึ่งหรือหลายคน หรือถ้ามีนายแพทย์ไม่พอ จะตั้งนายแพทย์พลเรือนผู้ใดทำการแทนก็ได้

กรรมการอย่างนี้ต้องมีในขณะที่ตรวจเลือกคนเข้าประจำการทุกแห่ง

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้เป็นกรรมการชั้นสูง สำหรับแนะนำและตรวจตราเหนือกรรมการตรวจเลือกอีกชั้นหนึ่ง คือ

- (๑) เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องที่ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตั้งหรือมอบให้ผู้ใดเป็นผู้ตั้งขึ้น ๑
- (๒) เจ้าหน้าที่สัสดีซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมตั้งขึ้น ๑
- (๓) เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมตั้งหรือมอบให้ผู้ใดเป็นผู้ตั้งขึ้น ๑

กรรมการชั้นสูงทั้งนี้ต้องไม่ใช่คนเดียวกับผู้ที่ เป็น
กรรมการตรวจเลือกตามที่กล่าวในมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๗ การเรียกคนเข้ารับราชการในกองประจำการ
นั้นให้ทำในเดือนเมษายน หรือ พฤษภาคม ทุก ๆ ปี ถ้าใน
ปีใดมีเหตุจำเป็นจะต้องเรียกคนในเดือนอื่น หรือจะต้อง
เรียกคนเพิ่มขึ้นอีกในเดือนใด ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหมมีอำนาจสั่งเรียกได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ถ้าไม่มี
เหตุการณ์อันจำเป็นแล้ว เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารต้องบอกไป
ยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่นเป็นเวลาล่วงหน้าหกเดือน

ในการเรียกคนเข้าประจำการเป็นทหารรักษาวัง หรือ
ตำรวจให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายนั้น ๆ บอกมายังกระทรวงกลาโหมก่อน

มาตรา ๒๘ เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่นได้รับคำบอก
เล่าแล้ว ให้ตรวจจำนวนชายฉกรรจ์ตามบัญชี คือตรวจ
บัญชีชายฉกรรจ์ที่เป็นคนกองเกิน อัตราอายุยี่สิบเอ็ดปีในปีที่
จะเรียกเข้ากองประจำการนั้นมีมากน้อยเท่าใด หักที่ทราบว่า
ต้องยกเว้นออกแล้ว จะมีพอแก่จำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการ
หรือไม่ ถ้าพอก็จะเรียกแต่จะเพาะคนอายุยี่สิบเอ็ดปี ถ้าไม่
พอต้องจะเรียกคนอายุยี่สิบสองปีด้วย แล้วก็สั่งให้เรียกคน
ตามที่กะสุยกันนั้นทั้งหมดมาซึ่งที่ว่าการอำเภอต่าง ๆ หรือที่ใด

เล่ม ๔๘ หน้า ๗๓๘ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕

ภายในจังหวัดนั้นเมื่อใด กับบอกให้ทราบด้วยว่าจะต้องการ
คนเข้ากองประจำการจากที่ใดเท่าใด ตามส่วนที่มีคนมาก
และน้อยดังปรากฏในบัญชี

มาตรา ๒๘ ให้นายอำเภอจัดการออกหมายเรียกชาย
ฉกรรจ์ตามอายุที่กะเรียกนั้นทั้งหมด ซึ่งมีรายนามในบัญชี
คนกองเกินอัตรา คือคนที่มีภูมิลำเนาตามมาตรา ๑๘ อยู่
ในท้องที่ของตนกับทั้งคนที่ปรากฏขึ้นใหม่ให้มาอยู่ที่ซึ่งกำหนด
นั้นในวันเวลาใด

มาตรา ๓๐ เมื่อถึงวันกำหนด ผู้ที่ถูกเรียกทุกคนต้อง
มาให้กรรมการตรวจเลือกเริ่มต้นให้เจ้าหน้าที่ หรือกรรมการ
อ่านบัญชีรายชื่อตรวจตัวคนเป็น ตำบลว่ามาพร้อมหรือใคร
ขาด

ถ้าผู้ใดไม่ได้ ขึ้นชานช่อตอน เมื่อเจ้าหน้าที่หรือกรรมการ
ชานช่อคนอื่น ๆ เสร็จแล้ว ต้องเข้าไปพบกับกรรมการ
ตรวจเลือกก่อนเวลาทำการจับสลาก แสดงให้ทราบว่าตน
ได้มาตามที่เรียกเกณฑ์นั้นแล้ว

ถ้าผู้ที่ถูกเรียกเห็นว่า ตนควรจะได้รับความยกเว้นตาม
ความในมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ หรือควรได้รับความผ่อนผัน
ตามมาตรา ๓๔ ต้องเตรียมหลักฐานของตนมาให้พร้อม

เมื่อเจ้าหน้าที่หรือกรรมการฯ ขอเสร็จแล้ว ก็ให้ให้โอกาส
ชี้แจงแสดงหลักฐานต่อกรรมการเสียก่อนจับสลาก

กรรมการต้องตรึงตัดสินว่า ควรยกเว้นผ่อนผันหรือ
ไม่และจดหลักฐานไว้ ถ้าผู้ใดไม่ได้ออกขอยกเว้นหรือผ่อน
ผันเสียก่อนจับสลาก ให้ถือว่าหมดสิทธิที่จะขอยกเว้น
หรือผ่อนผัน

มาตรา ๓๑ ผู้ที่ไม่ได้มาให้เจ้าพนักงานตรวจเลือกตาม
ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในหมายเลข (๑) และ (๒) แห่ง
มาตรานี้ ต้องให้มีผู้ใดผู้หนึ่งตั้งว่าไว้ในมาตรา ๑๗ มาแทน
ตน และให้ผู้แทนแสดงหลักฐานและชี้แจงเหตุขัดข้องต่อ
กรรมการ แล้วกรรมการปฏิบัติดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ถ้าผู้แทนแจ้งว่าผู้นั้นป่วยไม่สามารถจะมาได้ ให้
กรรมการวางบทเป็นจำพวกที่ ๓ แห่งมาตรา ๓๒ ไปก่อน เมื่อ
ได้สวนได้ความจริงก็ให้ปฏิบัติอย่างคนจำพวกที่ ๓ ถ้าได้สวน
ไม่ได้ก็จามจริงดังกล่าวแล้วต้องนับว่าผู้นั้นหลักเสี่ยงชัดเจน

(๒) ถ้าผู้แทนแจ้งว่าผู้นั้นได้เข้าตรวจเลือกที่อื่น ให้
กรรมการหมายเหตุไว้ในบัญชี แต่ถ้าได้สวนไม่ได้ความ
จริงต้องนับว่าผู้นั้นหลักเสี่ยงชัดเจน

ผู้เห็นว่าหลักเลี้ยงขัดขึ้นตามทักกล่าวมาแล้วก็ดี หรือ ผู้ที่ไม่ได้มาให้ตรวจเลือกเพราะเหตุใดก็ดี ถ้าไม่ใช่เป็น เพราะเหตุสุดวิสัยแล้ว ก็ให้ส่งผู้นั้นเข้ากองประจำการในปีนั้นหรือปีต่อไปโดยไม่ต้องให้จับสลาก

มาตรา ๓๒ การตรวจร่างกายของคนที่เรียกมานั้น ให้ คณะกรรมการตรวจแล้ววางบทแบ่งคนออกเป็นสี่จำพวก คือ จำพวกที่ ๑ ได้แก่คนที่มีร่างกายบริบูรณ์ดี

จำพวกที่ ๒ ได้แก่คนที่มีร่างกายพิการเล็กน้อย หรือ ไม่บริบูรณ์ดีเหมือนจำพวกที่ ๑

จำพวกที่ ๓ ได้แก่คนที่กล่าวแล้วในจำพวกที่ ๑ หรือ ที่ ๒ แต่ร่างกายยังไม่แข็งแรงพอ ไม่สามารถจะรับราชการ ทหารในเวลานั้นได้ เพราะในเวลาที่มาให้ตรวจเลือกมีโรค อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีอาการมากหรือมีอาการที่จะบ้ำัด ให้หายภายใน สามสิบวันไม่ได้ แต่อาจจะหาย และรับ ราชการได้ในต่อไป

จำพวกที่ ๔ ได้แก่คนที่มีร่างกายทุพพลภาพหรือมีโรค อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่สามารถรับราชการทหารได้เลย หรือไม่ควรจะให้เข้ารับราชการทหาร

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๗๔๒

สำหรับคนจำพวกที่ ๓ ที่ ๔ ฉะนั้นคนที่มาให้ตรวจ
เลือกให้กรรมการออกไปสำคัญให้ประจำตัว แสดงความ
ตามที่กรรมการได้พิจารณาวางบทยแล้วนั้น

คนจำพวกที่ ๓ ให้เรียกเข้าตรวจเลือกในคราวถัดไป
ถ้าได้มาให้กรรมการตรวจเลือกแล้ว ยังคงเป็นจำพวกที่ ๓
อยู่ ก็ให้เรียกในคราวต่อไปอีกครั้งหนึ่ง เมื่อได้มาให้
กรรมการตรวจเลือกครบสามครั้งแล้วไม่เรียกอีก ถ้าไม่ได้
มาให้กรรมการตรวจเลือกตามที่กล่าวแล้วให้ เรียกในคราว
ต่อ ๆ ไปอีกจนกว่าอายุจะครบสามสิบปี

คนจำพวกที่ ๔ ให้เจ้าหน้าที่จัดการปลดเป็นพ้นราชการ
ทหาร

ให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม ออกข้อบังคับ วาง
ระเบียบโดยละเอียด สำหรับกรณีที่แพทย์จะต้องปฏิบัติใน
เรื่อง ตรวจร่างกายทั้ง กำหนดขนาดสูง และขนาดรอบตัวว่า
ต้องเป็นเท่าใดจึงสมควรให้เข้ากองประจำการได้

มาตรา ๓๓ พระภิกษุ สามเณรและนักบวชนักพรตกับ
ทั้งคนซึ่งอยู่ในระหว่างคุมขังโดยชอบด้วยกฎหมาย และครู
เมื่อพ้นจากฐานะที่ควรยกเว้นแล้วในปีใด ถ้าอายุตั้งแต่
ยี่สิบเอ็ดขึ้นไปขึ้นไปให้ออกหมายเรียกเข้าประจำการ เว้นแต่

อายุครบ สามสิบปีแล้ว จึงให้ปลดเป็นกองหนุน ชั้นที่เหมาะสม
กับอายุ แต่ส่วนครุณั้นถ้าได้เป็นครุคิดต่อกัน ไปครบห้าปี
นับแต่อายุสิบแปดปีเต็มแล้วไม่ต้องเรียกเข้ากองประจำการ
อีก

บุคคลที่ได้รับหมายเรียกแล้วแต่ไม่ได้มาให้ตรวจเลือก
ตามกำหนด เพราะเหตุสุดวิสัยก็ดี หรือบุคคลที่อยู่ใน
กำหนดซึ่ง นายอำเภอจะต้อง ออกหมาย เรียกเข้ากองประจำ
การ แต่ยังไม่ส่งหมายไม่ได้ก็ดี ถ้าอายุยังไม่ถึงสามสิบปี ก็
ให้ออกหมายเรียกมาตรวจเลือกเข้ากองประจำการ .

บุคคลตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งได้ตัว
ขึ้นทะเบียนกองเกินอัตราเมื่ออายุสิบเอ็ดปีขึ้นไป ถ้าอายุ
ยังไม่ถึงสามสิบปีให้ออกหมาย เรียกมาตรวจเลือกเข้ากอง
ประจำการ

มาตรา ๓๔ เมื่อได้คัดคนที่ยกเว้นด้วยเหตุต่าง ๆ ออก
แล้ว ถ้าจำนวนคนที่ตรวจเลือกแล้วรับราชการทหารได้
นั้นมีมากกว่าจำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการ ให้จัดการผ่อนผัน
แก่บุคคลประเภทต่าง ๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

(๑) บุตรที่จำเป็นต่อหาเลี้ยงบิดาหรือมารดาซึ่งทุพพล
ภาพไม่มีหนทางหาเลี้ยงชีพและไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู ผ่อนผัน

ให้เฉพาะเวลาที่จำเป็นหาเลี้ยงบิดาหรือมารดานั้น ถ้าบิดาหรือมารดาที่ทุพพลภาพมีบุตรที่จะต้องประจำการพร้อมกันหลายคน กงพ่อนผันแต่คนใดคนหนึ่งคนเดียว ตามที่บิดาหรือมารดาจะเลือกให้เป็นผู้หาเลี้ยง

(๒) นักเรียนซึ่งศึกษาอยู่ในโรงเรียนชั้นอุดมศึกษา พ่อนผันรอกการเรียกเข้าประจำการไว้ตลอดเวลาที่ยังศึกษาอยู่ ตามรายนามที่กระทรวงธรรมการได้ยื่นต่อ กระทรวงกลาโหมขอให้จัดการพ่อนผัน

(๓) ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นอุดมศึกษาแล้วและกำลังรับราชการในตำแหน่งหน้าที่ซึ่งเจ้ากระทรวงได้ร้องขอให้พ่อนผัน

(๔) ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือ พ่อนผันรอกการเรียกเข้าประจำการไว้ตลอดเวลาที่เป็นผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือ ตามรายนามที่กระทรวงธรรมการได้ยื่นต่อกระทรวงกลาโหมขอให้พ่อนผัน

(๕) ผู้ทำการเพาะปลูกด้วยกำลังแรงของตนเองประกอบด้วยกำลังทรัพย์ของตนเอง และผลที่ได้หรือเสียไปเป็นของตนเองโดยแท้ ทั้งได้เสียอากรแล้วไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินซึ่งกระทรวงกลาโหมจะได้ประกาศวางกำหนดไว้จะเพาะ

ท้องที่เป็นราย ๆ ไปตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ผ่อนผันให้
เฉพาะเวลาในรอบสิบสองเดือนนับแต่วันที่ได้เสียเงินค่า
อากรแล้วเป็นต้นไป

ผู้ซึ่งมีสิทธิจะได้รับการผ่อนผันตามที่กล่าวในหมายเลข
(๑) และหมายเลข (๕) แห่งมาตราข้างต้นร้องขอผ่อน
ผันต่อนายอำเภอที่ตนได้รับหมายเรียกนั้นเสียก่อนวันตรวจ
เลือกเข้ากองประจำการไม่น้อยกว่าสามสิบวัน กับต้องร้อง
ต่อกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกตามระเบียบที่ว่าไว้
ในมาตรา ๓๐ อีกครั้งหนึ่งด้วย

เมื่อนายอำเภอได้รับคำร้องขอผ่อนผันต้องจัดการสอบ
สวนหลักฐานไว้เสียก่อนวันตรวจเลือก เพื่อกรรมการตรวจ
เลือกจะได้พิจารณาตัดสินได้ทันที

การผ่อนผันนั้น หมายความว่ายังไม่ส่งเข้ากองประจำ
การ ให้คงอยู่ในประเภทกองเกินอัตราแล้วให้มาแสดงตน
อีกทุก ๆ คราวที่มีการเรียกคนเข้ากองประจำการ มีสารตรวจ
สอบอีกทุก ๆ ครั้ง ถ้าได้ผ่อนผันเรื่อยไปทุก ๆ ปี จนคน
ชั้นปีเดียวกับตนได้ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๒ หรืออาตุครบ
สามสิบปีแล้ว จึงปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๒ เหมือนกัน
ถ้าหมดเหตุผ่อนผันแล้ว ก่อนถึงกำหนดปลดเป็นกองหนุน

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๗๔๖

ชั้นที่ ๒ ให้ตรวจเลือกเข้ากองประจำการเช่นเดียวกับคนที่ไม่มีการผ่อนผัน

อนึ่งถ้าไม่สามารถจะผ่อนผันให้บุคคลทั้งห้าประเภทดังกล่าวมานั้นได้ทั้งหมด เพราะจะทำให้คนไม่พอตามจำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการ ก็ให้ผ่อนผันคนประเภทที่ ๑ ก่อน คนยังเหลือจึงผ่อนผันคนประเภทที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ เป็นลำดับไป ถ้าจำนวนคนในประเภทใดจะผ่อนผันไม่ได้ทั้งหมดต้องให้คนประเภทนั้นจับสลากกัน

มาตรา ๓๕ ถ้าได้ผ่อนผันคนทั้งห้าประเภทจนหมดแล้ว ก็ยังมีคนมากกว่าจำนวนที่ต้องการ ก็ให้จับสลากเลือกคนในหมู่ที่ไม่ได้รับความผ่อนผันนั้น สลากมีสีแดงอย่างหนึ่ง สีดำอย่างหนึ่ง สลากสีแดงให้มีเท่ากับจำนวนคนที่ต้องการเข้าประจำการ นอกจากนั้นเป็นสลากสีดำ ถ้าจะต้องส่งเข้าประจำการในคราวเดียวกัน แห่งเดียวกันหลายแผนก เช่น มีทหารบก ทหารรักษาวัง ตำรวจ เป็นต้น ในสลากสีแดงต้องเขียนแผนกลงไว้ให้ทราบทุกฉบับตามจำนวนที่ต้องการ ผู้ที่จับได้สลากสีแดงแผนกใดให้ส่งเข้าประจำการแผนกนั้น ผู้ที่จับได้สลากสีดำให้คงอยู่ในกองเกินอัตราต่อไป ผู้ที่จับ

เล่ม ๔๕ หน้า ๗๔๗ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕

สลากแล้วนี้จะสับเปลี่ยนตัวกันรับราชการให้ผิดไปจากสลาก
ไม่ได้เป็นอันขาด

มาตรา ๓๖ ถ้ากรรมการตรวจเลือกมีความสงสัยอย่างใด
ในหลักฐานที่จะยกเว้นหรือผ่อนผัน หรือเรื่องอื่นๆ และรู้สึก
ว่ากรรมการไม่สามารถจะตัดสินใจเด็ดขาดลงไปได้ เพราะเหตุ
ใด ๆ ก็ดี ให้หารือไปยังผู้ที่เป็นกรรมการชั้นสูง

ถ้าผู้ที่ถูกเรียกมาไม่พอใจในคำตัดสินของกรรมการใน
เรื่องของตนได้ร้องไว้ก่อนจับสลาก โดยเห็นว่าคำตัดสินไม่ถูก
ต้องหรือไม่เป็นยุติธรรม ก็ให้ยื่นใบร้องทุกข์ต่อผู้ที่เป็น
กรรมการชั้นสูง แต่ต้องส่งเข้าประจำการตามคำตัดสินของ
กรรมการตรวจเลือกนั้นไปก่อน จนกว่าจะได้รับคำตัดสิน
ของกรรมการชั้นสูง

มาตรา ๓๗ เมื่อกรรมการชั้นสูงผู้ใดคนหนึ่งได้รับคำหารือ
ของกรรมการตรวจเลือกหรือใบร้องทุกข์ของผู้ต้องเกณฑ์ความ
ที่กล่าวในมาตรา ๓๖ แล้ว ให้นำความปรึกษาและตัดสิน
เด็ดขาดในคณะกรรมการชั้นสูงซึ่งกล่าวไว้ในมาตรา ๒๖ แต่
ปัญหาที่กรรมการชั้นสูงต้องปรึกษาคำตัดสินนั้นเกี่ยวกับองการ
โรคใด ๆ ด้วยแล้ว คณะกรรมการชั้นสูงต้องจัดการให้แพทย์
ซึ่งอยู่ในลักษณะที่เป็นกรรมการตรวจเลือกได้นั้นตรวจเสีย

ก่อนไม่น้อยกว่าสามนาย และต้องไม่ใช่แพทย์ที่เป็นกรรมการตรวจเลือกสำหรับผู้นั้นมาแล้ว

มาตรา ๓๘ ผู้ที่ตกลงแล้วว่าต้องเข้ากองประจำการนั้น ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ แล้วให้สัสดีทำบัญชีรายนามมอบพร้อมกับตัวคนให้ฝ่ายทหารหรือตำรวจซึ่งเป็นฝ่ายที่ต้องการคนเข้าประจำการนั้นรับตัวไป

ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการหรือได้มอบตัวแก่ฝ่ายทหารหรือตำรวจแล้ว ถ้ายังไม่ได้จำหน่ายหรือปลดจากประจำการให้นับว่าเป็นทหารประจำการ

หมวด ๔

ระเบียบรับราชการทหาร

มาตรา ๓๙ บรรดาผู้ที่ต้องเข้าประจำการ ให้รับราชการ

• ในประเภทต่าง ๆ เป็นลำดับไปดังนี้

• อยู่ในกองประจำการสองปี

• อยู่ในกองหนุนชั้นที่ ๑ เจ็ดปี

• อยู่ในกองหนุนชั้นที่ ๒ สิบปี

• อยู่ในกองหนุนชั้นที่ ๓ หกปี

กำหนดเวลารับราชการในกองประจำการสองปีนั้น เป็นกำหนดสำหรับบุคคลสามัญทั่วไป แต่ถ้าเป็นผู้ที่สำเร็จการ

ศึกษาชั้นอุดมศึกษาของประเทศสยาม หรือต่างประเทศแล้ว
ให้รับราชการประจำการแต่เพียงหนึ่งปี

วันเริ่มรับราชการนั้นให้นับเอาวันที่ต้องขึ้นทะเบียนเป็น
เกณฑ์

ผู้ที่อายุสิบแปดปีแล้วแต่ยังไม่ถึงสามสิบปีและยังไม่ได้
เข้าในประเภทใดตามที่กล่าวนี้ ถ้าไม่มีข้อยกเว้นตามความ
ในมาตรา ๖ ให้อยู่ในประเภทคนกองเกินอัตราทั้งสิ้น

มาตรา ๔๐ ผู้ใดได้รับราชการในกองประจำการครบ
กำหนดแล้วนอกจากที่กล่าวในมาตรา ๔๓ ให้ปลดเป็นกอง
หนุนชั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๑ อยู่ในกองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภท
ที่ ๑ ครบกำหนดเจ็ดปี แล้วปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๒
ประเภทที่ ๑ อยู่ในกองหนุนชั้นที่ ๒ ประเภทที่ ๑ ครบ
กำหนดสิบปีแล้วปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๓ ประเภทที่ ๑
อยู่ในกองหนุนชั้นที่ ๓ ประเภทที่ ๑ ครบกำหนดหกปีแล้ว
ปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๑

มาตรา ๔๑ ผู้ที่อยู่ในประเภทกองเกินอัตราจนคนชั้น
ปีเดียวกับตนถูกปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๒ คืออายุสามสิบปี
แล้วให้ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๒ ประเภทที่ ๒ เมื่ออายุ
ครบสี่สิบปีแล้วปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๓ ประเภทที่ ๒ เมื่อ

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๗๕๐

อายุครบสี่สิบหกปีแล้วปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒

มาตรา ๔๒ การปลดคนกองประจำการเป็นกองหนุนชั้นที่ ๑ นั้น ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเห็นว่ามิเหตุจำเป็นที่จะเลื่อนเวลาไป ให้มีอำนาจสั่งเลื่อนเวลาไปได้เป็นเวลาสี่เดือน ถ้ามีราชการสำคัญซึ่งควรให้คนกองประจำการมารับราชการต่อไปยังไม่ปลดเป็นกองหนุน และเมื่อมีประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว คนกองประจำการต้องมารับราชการต่อไปตามกำหนดที่มีในประกาศ

เมื่อใดประกาศกฤษฎีกาในท้องที่ใดแล้ว จะงดการปลดคนกองประจำการออกเป็นกองหนุนในท้องที่นั้น

มาตรา ๔๓ ผู้ต้องรับโทษจำขังระหว่างที่อยู่ในกองประจำการ ผู้ใด

(ก) เมื่อรวมวันราชการกับวันที่ต้องโทษจำขัง ซึ่งมีกำหนดโทษไม่น้อยกว่าสามเดือนเข้าด้วยกันแล้ว ครบกำหนดปลด หรือ

(ข) เมื่อรวมวันราชการกับวันที่ต้องโทษจำขังซึ่งมีกำหนดโทษเกินกว่าหนึ่งปีขึ้นไปเข้าด้วยกันแล้วแม้ยังไม่ครบกำหนดปลด ก็ตาม

ให้ปลดผู้นั้นเป็นกองหนุนตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ถ้าอายุไม่ครบสามสิบปี ให้ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๒ จนกว่าอายุจะครบสามสิบปี

ถ้าอายุครบสามสิบปีแล้วให้จัดกรปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๒ ประเภทที่ ๒ หรือกองหนุนชั้นที่ ๓ ประเภทที่ ๒ หรือพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ ตามกำหนดอายุที่ปลด เช่นเดียวกับคนกองเกินอัตราซึ่งกล่าวไว้ในมาตรา ๔๑

มาตรา ๔๔ ถ้าคนกองเกินอัตราหรือกองประจำการหรือกองหนุนซึ่งยังไม่ครบกำหนดปลดพ้นราชการทหารมีอาการพิการทุพพลภาพไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ในประการใด ๆ หรือทหารกองประจำการมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้หรือไม่สมควรจะเข้ารับราชการประจำการต่อไป ทั้งจะบำบัดให้หายไม่ได้ตลอดชีวิตก็ให้ปลดพ้นราชการทหาร

มาตรา ๔๕ คนกองประจำการต้องรับราชการทหารประจำอยู่ในหน่วยทหารตามที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะกำหนดให้

มาตรา ๔๖ คนกองเกินอัตรา หรือกองหนุนชั้นที่ ๑ นั้น ในยามปกติเจ้าหน้าที่ทหารมีอำนาจเรียกเข้ามาฝึกวิชาทหารปีหนึ่งไม่เกินสองเดือน แต่ถ้ามีการระดมพลใหญ่ต้องเข้ารับราชการในกองประจำการทันที

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๗๕๒

มาตรา ๔๗ คนกองหนุนชั้นที่ ๒ ในยามปกติเจ้าหน้าที่ทหารมีอำนาจเรียกเข้ามาฝึกวิชาทหารปีหนึ่งไม่เกินหนึ่งเดือน แต่ถ้ามีการระดมพลใหญ่และฝ่ายทหารเรียกต้องเข้ารับราชการในกองประจำการทันที

มาตรา ๔๘ คนกองหนุนชั้นที่ ๓ นั้น เมื่อมีการระดมพลใหญ่และฝ่ายทหารเรียก ต้องเข้ารับราชการในกองประจำการทันที

มาตรา ๔๙ คนกองหนุนชั้นที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และคนกองเกินอัตราที่ได้รับการฝึกวิชาทหารแล้วตามความในมาตรา ๔๖ นอกจากหน้าที่ซึ่งกล่าวไว้ในมาตรา ๔๖-๔๗-๔๘ นั้นแล้ว ในยามปกติ ถ้าเจ้าหน้าที่ทหารเรียกระดมพลย่อยเพื่อทดลองความพร่งพร้อมซึ่งกำหนดปีหนึ่งไม่เกินหนึ่งวัน ก็ให้เข้ามารายงานเป็นการรับตรวจตามกำหนดนั้น

มาตรา ๕๐ คนกองเกินอัตราและกองหนุนชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ ประเภทที่ ๒ ปีใดได้เรียกเข้ามาฝึกวิชาทหาร ถ้าได้เสียเงินรัชชูปการแล้วจะจ่ายเงินทดแทนให้เท่ากับจำนวนที่ได้เสียเงินรัชชูปการไป แต่ถ้ายังมีได้เสียเงินรัชชูปการก็ไม่ต้องเสียในปีนั้น

เล่ม ๔๘ หน้า ๓๕๓ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕

มาตรา ๕๑ ทหารที่อยู่ในกองหนุนและกองเกินอัตรา ในขณะที่ถูกเรียกเข้ามาฝึกวิชาทหาร จะได้รับแต่เบี้ยเลี้ยงเท่าอัตราเบี้ยเลี้ยงเดิรทาง

มาตรา ๕๒ ในการปลดทหารจากกองประจำการเป็นกองหนุนชั้นที่ ๑ ก็กับการปลดคนกองเกินอัตราและปลดคนจากกองหนุนชั้นที่ ๑ เป็นกองหนุนชั้นที่ ๒ จากกองหนุนชั้นที่ ๒ เป็นกองหนุนชั้นที่ ๓ จากกองหนุนชั้นที่ ๓ ให้พ้นราชการนั้น ให้เป็นหน้าที่สัสดีพร้อมกับผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญ เจ้าหน้าที่ในกรมกองทหารออกสมุดระดมพลประจำตัวแล้วเอาประกบกันเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ให้ถือประจำตัวอยู่เสมอ แต่สมุดระดมพลนั้น ถ้ากระทรวงกลาโหมเห็นว่าไม่จำเป็นต้องออกให้แก่บุคคลในประเภทใดก็งดเสียได้

ถ้าใบสำคัญหรือสมุดระดมพลที่ออกให้ไว้ตามที่กล่าวแล้วชำรุดเสียหายเพราะเหตุใด ผู้ที่ต้องถือใบสำคัญและสมุดระดมพลนั้นต้องรีบไปแจ้งความต่อนายอำเภอท้องที่ซึ่งตนตั้งภูมิลำเนาอยู่หรือที่ตนไปอยู่ชั่วคราว ขอรับใบแทนใหม่ภายในสิบห้าวัน ให้นายอำเภอรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อจัดการในเรื่องออกใบแทนฉบับที่ชำรุดเสีย

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๗๕๔

หายตามระเบียบที่กระทรวงกลาโหมจะกำหนดตลอดจนเงิน
ค่าธรรมเนียมในการนี้

มาตรา ๕๓ ทหารประจำการและผู้ที่ถูกระดมหรือเข้ามา
รับการฝึกวิชาทหาร ให้ขึ้นอยู่ในความปกครองบังคับบัญชา
ของผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารตามลำดับชั้น ส่วนนอกจากที่กล่าว
นี้ให้อยู่ในความปกครองของเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นอย่างพล
เมืองทั่วไป เว้นแต่ นายทหารสัญญาบัตรและนายดาพนอกกอง
ประจำการต้องฟังบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารด้วย

หมวด ๕

การเรียกคนเวลาระดมพล

มาตรา ๕๔ การระดมพลแบ่งเป็น ๒ ชนิด

(๑) การระดมพลใหญ่ สุดแต่จะมีประกาศให้จัดการ
ระดมเมื่อใด

(๒) การระดมพลย่อย แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือระดม
เพื่อฝึกวิชาทหาร และระดมเพื่อทดลองความพร้อม

มาตรา ๕๕ เจ้าหน้าที่ทหารเป็นฝ่ายเตรียมการอำนวยความสะดวกระดมพลทั้งสิ้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่นเป็นผู้
จัดการเรียกตัวส่งตัวผู้ต้องเข้ารับราชการเวลาระดมตามความ
ประสงค์ของราชการทหาร จำแนกทางการออกเป็นสอง
อย่างต่างกัน คือ

(๑) การระดมพลใหญ่ ต้องการความรวดเร็ว ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารกำหนดการล่วงหน้าไว้เพื่อให้เรียกระดมพลได้ไม่ว่าเวลาหนึ่งเวลาใด แล้วทำความตกลงกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องที่เตรียมการไว้ให้พร้อมที่จะเรียกตัวบุคคลเข้ารับราชการระดมได้ทุกขณะ เมื่อถึงโอกาสที่จะทำการระดม ก็ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจสั่งการโดยอนุมัติของเจ้าหน้าที่ปกครองท้องที่ได้โดยตรง แต่เมื่อได้สั่งการไปแล้วประการใด ต้องรีบแจ้งข้อสั่งการทั้งหลายแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องที่ให้ทราบด้วยทุกครั้ง

(๒) การระดมพลย่อย ย่อมกำหนดเป็นปี ๆ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นผู้แจ้งความประสงค์แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องที่แล้วทำความตกลงกันจะเพาะคราว ก่อนถึงวันกำหนดระดมอย่างน้อยสามเดือน

ภาค ๔

ว่าด้วยบุคคลที่ร้องขอเข้าประจำการ

มาตรา ๕๖ บุคคลที่จะร้องขอเข้ารับราชการประจำการได้นั้นมี ๓ จำพวก คือ

- (๑) เป็นผู้ที่มิอายุยังไม่ถึงสิบแปดปีพวกหนึ่ง
- (๒) เป็นผู้ที่มิอายุตั้งแต่สิบแปดปีแล้วขึ้นไปจนถึง

สืบแต่ปี แต่เจ้าหน้าที่ยังไม่ได้ กำหนดให้ เข้ากองประจำการพวกหนึ่ง

(๓) เป็นผู้ที่ได้เป็นทหารประจำการจนครบกำหนดปลดแล้วพวกหนึ่ง

มาตรา ๕๗ บุคคลจำพวกที่ ๑ ถ้าเจ้าหน้าที่ต้องการก็ให้รับเข้ารับราชการได้โดยมีสัญญา ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรจะให้ ผู้นั้นออกจากประจำการเมื่อใดก็ได้ ออกได้ทุกเมื่อ ถ้าในสัญญาไม่มีกำหนดเวลารับราชการ ผู้นั้นจะลาออกก็ได้ แต่ต้องยื่นใบลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๕๘ บุคคลจำพวกที่ ๑ ที่รับเข้ารับราชการนั้นยังไม่ต้องขึ้นทะเบียนประจำการและปลดอย่างไร แต่ต้องอยู่ในวินัยอย่างทหารประจำการทุกประการ ถ้ารับราชการต่อไปอายุครบสิบแปดปี เมื่อใดต้องขึ้นทะเบียนประจำการตามระเบียบ และต้องเป็นไปอย่างเดียวกับคนจำพวกที่ ๒ ที่กล่าวในมาตราต่อไป

มาตรา ๕๙ บุคคลจำพวกที่ ๒ มีสิทธิเลือกแผนกเลือกเหล่าเลือกหน่วยที่จะเข้ารับราชการนั้นได้ ถ้าไม่มีเหตุขัดข้องแล้วให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารบรรจุตามความประสงค์ แต่เจ้าหน้าที่จะไม่รับผู้ใดก็ได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้ตกลงรับคนใด

เข้าเป็นทหารแล้ว ให้ขึ้นทะเบียนเป็นทหารประจำการตามระเบียบ

มาตรา ๖๐ ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นทหารประจำการแล้วนั้น ต้องรับราชการในกองประจำการเต็มกำหนดสองปี

ถ้าเป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตร หรือเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมบริบูรณ์ หรือสำเร็จการศึกษาโรงเรียนใด ๆ ซึ่งกระทรวงธรรมการ รับรองให้เทียบเสมอ ชั้นมัธยมบริบูรณ์ของประเทศสยาม ให้รับราชการในกองประจำการแต่เพียงหนึ่งปี

ถ้าเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นอุดมศึกษาของประเทศสยาม หรือต่างประเทศ ให้รับราชการในกองประจำการแต่เพียงหกเดือน

นอกจากนี้ ถ้าผู้ที่ร้องขอเข้าประจำการนั้นเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกวิชาทหารมาจากโรงเรียนใด ๆ ตามระเบียบของกระทรวงกลาโหมแล้ว กระทรวงกลาโหมมีอำนาจวางระเบียบในกฎกระทรวง กำหนดเวลารับราชการประจำการให้น้อยกว่าสองปีก็ได้

มาตรา ๖๑ ผู้ที่กำหนดเวลารับราชการประจำการน้อยกว่าหนึ่งปีนั้น จะให้เริ่มเข้ารับราชการในเดือนใด แล้ว

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๗๕๘

แต่กระทรวงกลาโหมจะกำหนดตามที่เห็นสมควร และผู้ที่ได้รับราชการในกองประจำการครบกำหนดแล้ว ให้ปลดตามระเบียบที่กล่าวไว้ในมาตรา ๔๐

มาตรา ๖๒ บุคคลจำพวกที่ ๓ นั้น การรับเข้ารับราชการ การออกจากประจำการ การอยู่ในวินัยอย่างทหารประจำการ ให้เป็นไปอย่างเดียวกับบุคคลจำพวกที่ ๑ ทุกประการ

ภาค ๕

โทษจัดขึ้นพระราชบัญญัติ

มาตรา ๖๓ ผู้ที่พ้นจากการยกเว้นตามที่กล่าวในมาตรา ๗ หมายเลข (๔) ไม่ส่งใบสำคัญคืน หรือผู้ที่อยู่ในกองเกินอัตราหรือกองหนุน ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนไปจนถึงหนึ่งปี

มาตรา ๖๔ ผู้ใดไม่มาลงบัญชีที่อำเภอตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือหลีกเลี่ยงจัดขึ้นไม่มาตามกำหนดที่นายอำเภอเรียกมาสำหรับตรวจเลือกให้เข้ากองประจำการ หรือหลีกเลี่ยงจัดขึ้นไม่เข้ารับราชการระดม หรือหลีกเลี่ยงจัดขึ้นไม่เข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ ในประการใด ๆ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไป

จนถึงสามปี ถ้าผู้สมรู้เป็นใจให้ผู้อื่นหลีกเลียงขัดขืนต้งที่
กล่าวมานี้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือน
ขึ้นไปจนถึงหนึ่งปี

มาตรา ๖๕ ผู้ใดที่กรรมการตรวจเลือกได้กำหนดให้เข้า
กองประจำการแล้วหลบหนีไปเสียก่อนที่ไปถึงกรมกองทหาร
มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงสาม
ปี ถ้าผู้ใดสมรู้เป็นใจให้ผู้อื่นหลบหลีกต้งว่ามาแล้ว มีความ
ผิดเสมอกับผู้ที่หลบหลีกให้ลงอาชญาตุงกัน

มาตรา ๖๖ ผู้ใดทำร้ายร่างกายตนเองหรือให้ผู้อื่นทำ
เพื่อจะให้พ้นจากราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ มีความ
ผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ปีหนึ่งขึ้นไปจนถึงแปดปี ผู้ที่
สมรู้เป็นใจในการที่ผู้ใดทำร้ายตนเองตามห้กล่าวมาแล้วนั้น
มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี

ภาค ๖

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๖๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ปก
ครองท้องที่เป็นผู้รักษาพระราชบัญญัตินี้ . จำเนกคุณมาขอ

เล่ม ๔๔ หน้า ๗๖๐ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๕

ความอันอยู่ในหน้าที่ของกระทรวงนั้น ๆ และมีอำนาจสั่ง
การหรือออกกฎกระทรวงวางระเบียบการให้ดำเนินไปตามพระ
ราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี